

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 7 mei – 10:30 uur d.d. 8 mei

5.1.2e Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Mensen met toegenomen psychische klachten IC-artsen en IC-verpleegkundigen 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Belangenpartijen in de zorg Branches en sectoren die nog niet open mogen Sportclubs & -scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Politiek-commentatoren

Samenvatting

- Het 'spoorboekje' lijkt toch sneller te zijn gekomen dan verwacht – "...nu de exitstrategie er daadwerkelijk ligt, slaat de twijfel toe, gaat het niet te snel?" zo is het beeld naar aanleiding van het Kamerdebat gisteren.
- De eenvoudige boodschap 'blijf thuis' is ingeruild voor een 'kluwen aan maatregelen die kunnen wijzigen, teruggedraaid of uitgesteld worden'. Uitleggen wordt een 'hels karwei', meent de Volkskrant. "Mensen moeten nu zelf gaan nadenken, dat vergt nogal wat", stelt NRC.
- Media spreken van een premier die tijdens het debat de verwachtingen temperde. Nog meer dan bij de persconferentie. Het zou nog onzeker of alle stappen uit de routekaart er wel gaan komen. De Jonge kwam volgens AD met 'de grootste domper'. In zijn Kamerbrief stond namelijk dat massale evenementen met een landelijke uitstraling eigenlijk pas weer kunnen als er een vaccin is. "Een jaar of langer is heel reëel."
- Het debat was volgens velen een stuk feller dan voorheen, en kwam snel tot de kern. De versoepeling leidt tot meer discussie in de Kamer nu het vooral economische en maatschappelijke maatregelen betreft en niet alleen de gezondheid. Uiteindelijk staat de hele Kamer achter de aanpak, maar blijven veel vragen bestaan over de strategie en de uitwerking. Volgens media is Asscher daarin scherp en legt hij de vinger op de gevoelige plek: "Er worden steeds dingen beloofd die toch anders lopen? Waarom lopen de dingen zoals ze lopen? Kabinet moet daar opener over zijn."
- Er komen vanuit de samenleving veel vragen binnen over de praktische uitwerking van de plannen voor mei, juni, juli en daarna. Dat voedt het sentiment dat het spoorboekje te snel komt en ondoordacht zou zijn.
- Aan bod komen sectoren die zich genegeerd voelen door het Kabinet: de evenementenbranche, kleine horecaondernemers en sportscholen. Branches die zich hebben voorbereid op de anderhalvemetersamenleving vinden het onterecht dat zij niet zijn opgenomen in de routekaart Sportscholen dreigen met een rechtsgang indien het gesprek met minister Van Rijn niets gaat opleveren
- Ook vanuit de medische hoek zorgen en kritiek. Zo is het hoofd van de IC van het Amsterdam UMC, Armand Girbes, is 'heel erg ongerust'. –"Het effect van deze versoepelingen kan ik niet voorzien."
- Chief Nursing Officer Bianca Buurman zegt dat ziekenhuizen niet op korte termijn structureel 1.700 IC-bedden kunnen bemannen om telkens coronapatiënten op te vangen. "Daarvoor hebben we veel te weinig IC-verpleegkundigen. We hebben er nu 3800. We zouden er 1650 bij moeten hebben". Ze krijgt steun van V&VN. GroenLinks-Kamerlid Corinne Ellemeet reageert: "Duidelijke boodschap Bianca Buurman: 1700 IC-bedden, plan minister, gaat niet lukken. Er zijn te weinig verpleegkundigen. Maandagochtend is ze gast bij rondetafel Tweede Kamer. VWS torpedeerde aanwezigheid Buurman bij technische briefing. Ondanks steun vd meerderheid." PvdA-Kamerlid John Kerstens reageert met: 'Welkom bij onze wekelijkse Corona-quiz. Zoek ook deze keer weer de verschillen tussen wat de minister beweert en wat de mensen uit de praktijk zeggen.'
- Bestuursvoorzitter Joep de Groot van zorgverzekeraar CZ stelt dat de zorg voor patiënten met het coronavirus het beste in een paar centra kan worden gebundeld. Zo komt er ruimte vrij voor kleinere ziekenhuizen om de 'gewone' patiënt te behandelen.
- De crisis leidt bij een derde van de Nederlanders tot een verslechterde mentale gezondheid. In een enquête van het Trimbos-instituut gaven mensen aan met meer psychische klachten te kampen dan eerst.
- Drie Covid-19 patiënten in Oostenrijk zijn genezen nadat ze transfusies toegediend kregen met het bloedplasma van mensen die hersteld waren van het virus.

Karakterisering berichtgeving

- NOS-journaal: "Het besef daalde vandaag in: Nederland zit voorlopig vast aan de 1,5-meter afstand." Daarbij zouden veel vragen leven: wat mag er nu wel en wat mag er nu niet?
- RTL-journaal: "Het kabinet komt met een waarschuwing. Pas als er een vaccin is kunnen we weer naar een festival of voetbalwedstrijd."
- Daarnaast in de journaals (en Op1) aandacht voor de verontwaardiging bij sportschoolhouders: "Wij mogen achteraan sluiten in de rij" (terwijl we ons zo goed voorbereiden en meewerken aan een gezond Nederland). AD kopt dat het na iedere persconferentie 'opzeggingen regent' bij sportscholen.
- In de headlines vanochtend vooral aandacht voor het debat: 'Nu Ruttes exitstrategie er ligt, slaat de twijfel toe' (Volkskrant); 'Twijfels Kamer over exitroute' (Telegraaf); en 'Rutte tempert verwachtingen' (AD).
- In AD ook een reconstructie van de besluitvorming rond de maatregelen. Zie de [bijlage](#) voor het hele artikel
- Het hoofdcommentaar van De Telegraaf gaat in op de corona-app: "Minister De Jonge moet een juiste balans vinden tussen bescherming van de volksgezondheid en de privacy van burgers. De inzet van digitale hulpmiddelen mag niet ontaarden in een surveillancemaatschappij."

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)*Slachtofferaantallen*

- Het aantal coronapatiënten op de IC is gezakt tot onder de 600. Op dit moment liggen nog 584 patiënten op de IC's; 42 minder dan woensdag. Er liggen 18 Nederlandse patiënten in Duitsland. Drie mensen zijn teruggebracht naar Nederland.
- Op Aruba is een derde patiënt overleden aan de gevolgen van corona. In totaal zijn er 101 besmettingen op Aruba geregistreerd.
- Het Franse persbureau AFP meldt dat het Europese aantal coronadoden de 150.000 is gepasseerd.

Identiteiten

- 'Steeds meer coronabedden bezet door vijftigers en zestigers', kopt AD gistermiddag.
- De Britse rapper Ty is overleden aan de gevolgen van het coronavirus. Dat schrijft The Guardian.

Schade

- Zo'n 40 % van de sportclubs in Nederland maakt zich zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging. Clubs zijn bang voor terugloop van het aantal leden en vrijwilligers en misgelopen inkomsten.

Scenario's

- In Afrika kunnen in het eerste jaar van de coronapandemie tot 190.000 patiënten overlijden als maatregelen om de longziekte in te dammen niet effectief blijken. Daarvoor waarschuwt de WHO in een nieuw rapport.
- De Belgische Philip werd na elf dagen quarantaine genezen verklaard. Uit een nieuwe test blijkt dat hij tijdens zijn ziekte helemaal geen antistoffen heeft aangemaakt en daardoor waarschijnlijk niet immuun is.

Informatiebehoefte*Welke informatie vragen leven er?*

- Veel vragen over de verplichte mondkapjes in het OV, onder meer over welke mondkapjes geschikt zijn en welke niet, hoe je er zelf een kunt maken en welk materiaal daarvoor geschikt is. Ook wil men weten wat de boete is voor het niet dragen van een mondkapje en wie dit controleert / handhaaft.
- Rijschoolhouders willen weten waarom de airco uit moet en de ramen dicht. De primaire taak van airco is vocht uit een auto halen. Want de ramen beslaan zodra het weer regent. En hoezo ramen dicht?"
- De vraag of grote hardlooptweedsporten kunnen doorgaan zou organisaties bezighouden na de Kamerbrief van minister De Jonge. Algemeen directeur Ron van der Jagt van Le Champion, organisator van onder meer de marathon van Amsterdam, zoekt duidelijkheid waar zijn evenement volgens het kabinet onder valt; een sportwedstrijd of een grootschalig publieksevenement? Van der Jagt hoopt dat er snel duidelijkheid komt.
- Op de social kanalen van minister De Jonge aanhoudende vragen over instellingen voor mensen met een beperking. 'Mag de dagbesteding al open?' Daarnaast vragen of de zwembaden 11 mei open mogen. En 'hoe zit het met zwemlessen?' Ook vragen over de voorwaarden/richtlijnen voor de mondkapjes, 'Waar kan ik de in de pers genoemde link vinden?' Mensen schrikken daarnaast van de berichten dat er echt gewacht moet worden tot een vaccin.
- Op de corporate kanalen veel verschillende vragen, waaronder: 'Welke eisen gelden er aan niet-medische mondkapjes en waar kan ik die krijgen?'; 'Hoe zit het met gehandicaptenzorg? Mag ik mijn kind weer bezoeken?'; 'Mogen er weer meer mensen bij een ziekenhuisbevalling zijn?'; en: 'Mag ik al meer bezoekers

thuis ontvangen?' Er bestaat onduidelijkheid over de samenscholingsregels buiten op straat in vergelijking met thuis.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Drie Covid-19 patiënten in Oostenrijk zijn genezen zijn nadat ze transfusies toegediend kregen met het bloedplasma van mensen die hersteld waren van het virus.
- De reguliere zorg wordt steeds meer hervat, maar bevindt zich nog niet op 70% van het niveau zoals dat vóór de coronacrisis was, zegt Ernst Kuipers. Kuipers ziet wel dat de 'trein' van reguliere zorg, waar hij telkens over spreekt, steeds meer op gang komt.
- De crisis leidt bij sommige Nederlanders tot een verslechterde geestesgezondheid. In een online enquête van het Trimbos-instituut gaf een derde van de mensen aan met meer psychische klachten te kampen dan eerst. Zij hebben last van depressieve gevoelens, slaapproblemen en angst. Van de groep mensen die meer stress ervaart, heeft 60% last van angstklachten en depressieve gevoelens. Een kleine groep van de respondenten (13%) heeft angst voor het coronavirus zelf. Bij hen zijn de klachten het hevigst: daar kampt de overgrote meerderheid (80%) met depressieve gevoelens en angst. "Die groep moeten we extra goed in de gaten houden", zegt Derek de Beurs, hoofd epidemiologie bij het instituut. "Deze groep lijkt het meest kwetsbaar, en dat terwijl de GGZ-zorg nu moeilijker te bereiken is." De Beurs verwacht binnenkort een "tsunami aan psychologische klachten", die voorlopig niet stopt.
- De gemeente Breda heeft een 'druktemeter' geïntroduceerd waarop te zien is hoe druk het is in de binnenstad. Met deze service wil de gemeente ervoor zorgen dat er tijdens de coronacrisis niet te veel mensen tegelijk gaan winkelen waardoor ze niet goed afstand kunnen houden.
- Het Longfonds is vanochtend een digitaal platform begonnen voor mensen met longklachten door het coronavirus. Coronalongplein.nl is een plek voor informatie, lotgenotencontact, hulp én onderzoek.
- VDL Foundation heeft donderdag zo'n 100.000 persoonlijke beschermingsmiddelen geschonken aan de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. De aan VDL verbonden goeddoelenstichting schonk onder meer mondkapjes, overalls, bezoekersjacks, schoenbeschermers en handschoenen, zo maakt het bedrijf bekend.
- Vanaf maandag mogen partners van zwangere vrouwen weer mee naar echo's en andere verloskundige controles. Dat meldt de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). Het KNOV geeft daarmee gehoor aan de vraag van zwangere vrouwen om partners bij controles aanwezig te laten zijn.

Gebruik mondkapjes

- HEMA gaat op korte termijn 'gewone' mondkapjes verkopen op stations. HEMA had de beschermingsmiddelen al in bezit. Het bedrijf verwacht dat de vraag extreem hoog zal zijn. Uit concurrentieoverweging zegt het bedrijf niet hoeveel en waar ze de mondkapjes hebben ingekocht.
- Vervoersbedrijf GVB stelt mondkapjes in juni ook verplicht op de veerponten in Amsterdam en omstreken.
- Royal Schiphol Group heeft 6 miljoen mondkapjes besteld voor gebruik op de luchthavens in Nederland. Volgens topman Dick Benschop worden mondkapjes bij internationale reizen "de norm en praktijk".

Sport

- De Nederlandse basketbalcompetitie gaat niet van start zolang er geen publiek aanwezig mag zijn. De ploegen uit de Dutch Basketball League (DBL) hebben dat onderling afgesproken. "Spelen zonder toeschouwers past niet bij het basketbal. Clubs spelen voor het publiek", schrijven ze.
- Voetbalclubs De Graafschap en Cambuur Leeuwarden staan vrijdag vanaf 10 uur in een kort geding tegenover de KNVB.
- Clubs en spelersbonden hebben een akkoord gesloten: er wordt voor 35 miljoen per jaar op salarissen, collectieve bonussen en vakantiedagen gekort. De salarisreductie verloopt via een progressieve staffel.

Buitenland

- De Duitse versie van het RIVM, het Robert Koch-Instituut, stopt met de regelmatige persconferenties over het coronavirus. Er kunnen nog wel briefings komen naar aanleiding van bepaalde ontwikkelingen, maar de speciale persbijeenkomsten zijn geschrapt. Reden is de terugloop van het aantal besmettingen.
- Maandag gaan alle scholen in Noorwegen weer open. Dan gaan ook het voortgezet en hoger onderwijs weer aan de slag. Vanaf 1 juni mogen cafés weer open en twee weken later worden culturele en sportieve evenementen met maximaal 200 mensen aanwezig weer toegestaan. De Noorse voetbalcompetitie, die in april moest beginnen, kan op 16 juni van start gaan. Vanaf donderdag mogen de clubs weer trainen.
- Frankrijk begint maandag met de versoepeling van de coronamaatregelen, maar de grenzen blijven voor mensen van buiten de EU vooralsnog in principe dicht tot zeker 15 juni.

- Onder meer in Frankrijk wordt geprobeerd honden te trainen om corona op te sporen. Dat gebeurt met Mechelse herders. De honden lopen tijdens de training langs een aantal buizen en in een daarvan zit het zweet van een coronapatiënt, dat ze moeten herkennen.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Een medisch expert legt in het in het NOS 8-uurjournaal uit hoe je een kapje op- en afzet.
- Uit onderzoek van het Mulier Instituut (in opdracht van NOC*NSF), blijkt dat zo'n 40% van de sportclubs in Nederland zich zorgen maakt over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging. Clubs zijn bang voor terugloop van het aantal leden en vrijwilligers en misgelopen inkomsten. Vooral de grotere sportverenigingen, met meer dan 250 leden, een eigen accommodatie of kantine en een begroting boven de 50.000 euro, maken zich zorgen. Ruim 40% van de clubs zegt dat het coronavirus een bedreiging vormt voor het voortbestaan van de club. Vier op de tien verwacht minder nieuwe leden te krijgen vanwege de coronacrisis, een op de vijf rekent erop dat huidige leden hun lidmaatschap gaan opzeggen.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Volgen mensen de gedragsadviezen op?

- Mensen gaan op YouTube op zoek naar filmpjes waarin wordt uitgelegd hoe je zelf een mondkapje maakt. De best bekeken post in het Nederlands heeft inmiddels een kleine 330.000 hits gegenereerd.
- De burgemeesters zijn niet van plan om telkens politie te sturen wanneer het ergens druk lijkt te zijn. Ook gaan toezichthouders niet bij bijvoorbeeld elke kapper controleren of die zich aan de voorwaarden houdt. "Dat hebben we het kabinet ook laten weten. En je moet dat ook niet willen, dan krijg je een soort politiestaat. De samenleving is nu zelf aan zet, mensen hebben het nu grotendeels in eigen hand", zegt Hubert Bruls, voorzitter van het Veiligheidsberaad en burgemeester van Nijmegen.
- Onderzoeksbureau Locatus meldt dat het steeds weer iets drukker wordt in de Nederlandse winkelstraten. Gemiddeld liggen de passantenaantallen wel nog steeds ver onder de aantallen die voor het coronatijdperk werden gemeten. Tot nu toe was het afgelopen zaterdag het drukst in winkelstraten sinds de coronacrisis.

Betekenisgeving

Welke oproepen en waarschuwingen worden gedaan?

- Vervoersecnoom Erik Verhoef (VU) stelt dat het in goede banen leiden van de ov-reizigers niet alleen lukt met thuiswerken en een mondkapjesplicht. Verhoef is groot voorstander van iets complementairs aan de ov-chipcard. Een app die kan laten zien of jij op dat moment van het ov gebruik mag maken.
- De door het kabinet aangekondigde versoepeling van veel coronamaatregelen wordt nog niet gesteund door het OMT. **Jaap van Dissel** geeft aan: "Er is alleen een perspectief geschetst" en er moet de komende weken steeds "naar gekeken worden of het virus niet toch weer dreigt op te flakkeren".
- **Burgemeester Ahmed Aboutaleb** (Rotterdam) onderzoekt of het mogelijk is om collectief mondkapjes te regelen voor reizigers in het openbaar vervoer in de regio. Hij noemde de redenering van het kabinet dat burgers zelf voor de in het ov verplichte mondkapjes moeten zorgen 'zwak'.
- **Fractievoorzitter Klaas Dijkhoff** van de VVD heeft in een lang betoog op Facebook de KNVB en de Nederlandse voetbalclubs opgeroepen om met een gezamenlijk plan van aanpak te komen. Alleen dan is het volgens Dijkhoff mogelijk om in deze coronacrisis financiële steun van de overheid te krijgen.
- ChristenUnie, Omroep Max en ouderenorganisatie KBO-PCOB pleiten in een manifest dat er geen keuzes moeten worden gemaakt waardoor ouderen tweederangsburgers worden. De partijen zeggen dat de saamhorigheid en solidariteit uit de eerste fase van de crisis onder druk komen te staan. Maar ze vinden dat er geen "wederopbouw mogelijk is zonder de mensen die dit land al eerder hebben opgebouwd".

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- De clubs in de top van het amateurvoetbal gaan niet voetballen wanneer dat zonder publiek moet gebeuren. Dat stelt voorzitter Mart Vergouwen van voetbalclub Katwijk tegenover Omroep West. "Dat is een absolute no-go", zegt hij gedecideerd. Vergouwen zegt dat hij een rondje heeft gemaakt langs de collega-clubs op het hoogste niveau en dat de voorzitters van de teams in de Tweede Divisie er net zo over denken. "Zij zeggen vrijwel allemaal dat we niet gaan voetballen zonder toeschouwers."

Mensen met een beperking

- In Nieuwsuur een reportage van een vrouw met taaislijmziekte. Zij zit met haar gezin in quarantaine en ze overweegt in een caravan te gaan wonen. Volgens hen kiest het kabinet voor de economie ten koste van de

kwetsbaren. Voor mensen met een beperking is de crisis, meer dan voor anderen, een stap terug, zo vertelt de presentator. [Voice-over: Gisteren worden ze voor het eerst genoemd, de mensen met een beperking.]

- **Ieder(in)-voorzitter Ilja Soffer:** "Mensen met een beperking zitten aan de buis gekluisterd om te wachten tot er iets gezegd wordt wat hen aangaat. Maar er komen geen versoepelingen voor hen. Op het moment dat je gaat versoepelen, mag je er niet vanuit gaan dat ongeveer 1 miljoen mensen maar binnen moet blijven totdat corona voor altijd verdwenen is. Nee, dan is het je verantwoordelijkheid als overheid om met mensen met een beperking samen te gaan kijken, hoe ook voor hen de samenleving weer opengaat."

Technische briefing

- **Jaap van Dissel** is kritisch over het advies om mondkapjes te gebruiken als 1,5 meter afstand houden niet mogelijk is. Hij blijft erbij dat de maskers "gering effect" hebben en ze niet geschikt zijn als vervanging voor het houden van afstand. Ook kan het besluit negatief uitpakken omdat mensen met milde klachten wellicht denken toch naar buiten te kunnen. Daarnaast stelt hij dat men maskers vaak verkeerd draagt, bijvoorbeeld ondersteboven. Roken, eten of drinken met een masker verhoogt ook risico op verspreiding.

Tweede Kamerdebat

Algemeen:

- Volgens politiek-commentator **Van der Wulp** (NOS) zijn er bij veel verschillende partijen zorgen. "De vraag of het nu niet te snel gaat en dat schema dat het kabinet heeft neergelegd, ja daarvan weten ze nog niet 100% zeker of het medisch verantwoord is en dan komt bijvoorbeeld de vraag of het wel verantwoord om per 1 juni de terrassen weer open te doen." De voorwaarden worden in het debat wat nadrukkelijker benoemd dan gisteren, meent Van der Wulp. "En verder in het Kamerdebat waren er heel veel vragen over de testcapaciteit die wordt op dit moment uitgebreid en er waren heel veel praktische vragen, want hoe gaat het bijvoorbeeld werken op een terras als je straks 1,5 meter afstand moet houden."
- **Noorlander** (NOS): "Voor het eerst sinds weken ging het echt tot die kern, tot het debat 'wat zijn we nu eigenlijk aan het doen en welke strategie zit erachter' Je zag trouwens net nog de speech van premier Rutte wel herinneren van een maand of twee inmiddels geleden, waarin hij zei we gaan proberen het onder controle te houden, over het land te laten gaan en dat leidt dan tot groepsimmunitet. Maar heel snel daarna al bleek dat die controle er helemaal niet was. Dat het vooral in Brabant aan alle kanten verkeerd begon te gaan en dat leidde tot die lockdown waar we sindsdien eigenlijk inzitten. En toen raakte die discussie wat meer op de achtergrond. Maar nu het land weer langzaam uit de lockdown gaat, merk je dus weer dat ook de politiek de discussie over 'wat zijn we nu eigenlijk de komende tijd allemaal aan het doen?' (...) Ook de Kamer vindt dat er toch een verschil zit tussen we willen zo weinig mogelijk zieken, we willen dat zoveel mogelijk indammen en dan kijken of de economie weer een beetje open kan, of andersom. We vinden dat mensen weer moeten kunnen bewegen, dat de economie weer open kan. Natuurlijk met zo min mogelijk zieke mensen, maar dat laten we dan een beetje toe. Het is toch een verschil hoe je nu weer die lockdown uitgaat. Het moet natuurlijk allemaal voorzichtig en juist daar wilde de Kamer veel meer over weten."
- Politiek-commentator van RTL Nieuws **Fons Lambie:** [De Kamer steunt de versoepeling?] "Jazeker, maar ook in de Kamer veel vragen over die routekaart en veel partijen vragen zich af of de strategie die het kabinet nu heeft gekozen dat wel de goede strategie is. Of we niet toch misschien iets langzamer moeten versoepelen of toch hier en daar niet wat sneller moeten." (...) "Ja premier Rutte had het gisteren al gezegd tijdens de persconferentie, maar hij benadrukt in het debat vandaag nog is extra: al die versoepelingen die nu zijn aangekondigd voor 1 juni, 1 juli en voor 1 september, ze zijn allemaal onder voorbehoud. Alleen als de experts zeggen dat het kan en als het niet kan dan gaat de versoepeling ook niet door."
- **Frits Wester** keek het debat vandaag met veel interesse. Hij vindt het reguliere debat over de coronacrisis steeds voorspelbaarder worden. "Vooropgesteld: dit debat moet steeds gevoerd worden, de Tweede Kamer moet zijn taak kunnen uitvoeren en de vinger stevig aan de pols houden. Zeker ook het debat vandaag, nadat het kabinet gisteren met directe versoepelingen en aangekondigde versoepelingen onder voorbehoud is gekomen." Daar zijn volgens de commentator best veel vragen bij te stellen. "Het is een reden om opheldering te vragen of zorgen te uiten. Maar wat ook opvalt is dat veel fractievoorzitters wel erg in hun mantra's blijven hangen of tot vervelens toe vragen naar de bekende weg. Alsof ze bij de technische briefing hebben zitten slapen, en het nieuws maar half gevolgd hebben. "Om nog maar te zwijgen van het citeren uit het laatste mailtje dat ze hebben gehad. Natuurlijk hoort het doorgeven van zorgen uit de samenleving of eigen achterban er zeker bij. Maar soms vraag je je als toeschouwer toch echt in gemoede af: Onder welke steen heb jij de afgelopen week gezeten?"

Politiek:

- **GroenLinks** vraagt aan premier Rutte om meer inzicht waar de grens ligt om te kunnen versoepelen. "Waar vaart het kabinet op? Wat is het richtpunt? Is er een cijfer te noemen? Bijvoorbeeld zoveel besmettingen per 100.000 inwoners."
- **Klaver** zegt tegen Ferwerda (bij Beau): "Ik heb ook zorgen. Ik vind dat ze wel heel rap nu in één keer gaan." [Over de mondkapjes tegen Ferwerda:] "We hebben heel veel mondkapjes afgewezen omdat ze niet goed genoeg waren voor in de ziekenhuizen. Terwijl wat we al weken zeggen is die mondkapjes die kan je gebruiken, die zou je hartstikke goed kunnen gebruiken voor al die mensen die in het openbaar vervoer stappen en die zijn denk ik nog altijd beter dan de zelfgebreide sokken die je voor je mond en je neus houdt."
- **PVV-leider Wilders** zegt tegen premier Rutte dat hij vandaag heel wat anders zegt dan op de persconferentie gisteren. "Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat meneer Rutte aan het terugfietsen is. Wat is er gebeurd?"
- Wilders herhaalde zijn vraag om excuses van Rutte. "Ik vind dat het erbij hoort dat de minister-president toegeeft dat het een fout is geweest dat er niet voldoende testmateriaal en beschermingsmiddelen waren." Volgens Wilders zijn er daardoor onnodig mensen besmet geraakt.
- Nederlanders weten niet meer waar ze aan toe zijn, stelt Wilders, omdat de boodschap van Rutte vandaag minder positief is. "We hebben een premier die draait."
- Tijdens het Kamerdebat vragen verschillende Kamerleden aan minister De Jonge of de GGD klaar is op te schalen als er meer getest gaat worden. "Kunt u garanderen dat iedere positieve test wordt opgevolgd door een contact- en bronnenonderzoek?", vroeg PvdA-leider Asscher bijvoorbeeld.
- **Asscher** zegt tegen Ferwerda (bij Beau): "Het is ook heel onduidelijk waarop het kabinet nou die keuzes baseert. Rutte zegt 'we varen op zicht'. Vertel in ieder geval wat je dan ziet. Want nu snappen we niet zo goed waarom de boot opeens de andere kant opgaat."
- VVD, D66 en CDA vragen in het Kamerdebat om maatwerk voor het openen van sportscholen. "Ik snap wel dat als je veel zweet en beweegt en de airco alles rondblaast, dat die anderhalve meter niet genoeg is, maar ik vraag het kabinet wel te kijken naar specifieke oplossingen", zei VVD-fractievoorzitter **Dijkhoff**. CDA-voorman **Heerma** wees erop dat binnenzwembaden op 11 mei opengaan, terwijl sportscholen nog maanden moeten wachten. "Waarom dit verschil?"
- D66 en SP willen dat er een expertisecentrum komt om te voorzien in nazorg voor coronapatiënten. "Veel Q-koorts-patiënten kregen niet de juiste nazorg", zei D66-leider **Jetten** in het Kamerdebat. "We moeten voorkomen dat dat nog een keer gebeurt." 50Plus en CDA sloten zich hierbij aan.
- VVD en CDA pleiten in het Kamerdebat over de coronamaatregelen om de datum van 1 juni voor het openen van terrassen wat minder strikt te maken. 1 juni is namelijk Tweede Pinksterdag en de twee partijen vrezen dat de terrassen overspoeld worden. "Iedereen hunkert er dan naar, zeker als het lekker weer is", zegt CDA-leider **Heerma**. "Is het dan niet veiliger om het hele Pinksterweekend open te gaan voor meer spreiding?"

Veld:

- Intensivist **Armand Girbes** is 'heel erg ongerust'. "De belasting op de IC's is nog steeds hoog. Patiënten liggen lang op de IC, gemiddeld drie weken. Dat betekent dat je heel snel vol raakt. Ik houd mijn hart vast. Het effect van deze versoepelingen kan ik niet voorzien. [Girbes over de gewenste ophoging van de IC-capaciteit:] "Dat is een fata morgana. We hebben nu 1.100, 1.200 bedden ingericht volgens de huidige normen. De geïmproviseerde IC-bedden, dat zijn bedden waar je eigenlijk niet op terecht zou willen komen." Verder ontbreekt het aan goede voorbereiding op een tweede golf, zegt de intensivist.
- Ziekenhuizen kunnen niet op korte termijn structureel 1.700 IC-bedden bemannen om telkens coronapatiënten op te vangen. "Daarvoor hebben we veel te weinig IC-verpleegkundigen. We hebben er nu 3.800. We zouden er 1.650 bij moeten hebben", zegt **Chief Nursing Officer Bianca Buurman**. Die nieuwe IC-verpleegkundigen zullen pas over anderhalf jaar zijn bijgeschoold. V&VN-voorzitter **Gerton Heyne** zegt dat het "veel te vroeg is" om te spreken van 1.700 IC-bedden.
- De **KNVB** is onaangedaan verrast door het bericht dat massale publieksevenementen waarschijnlijk pas mogelijk zijn als er een vaccin is gevonden. "Het organiseren van wedstrijden met publiek is een specialisme en specifieke voorzorgsmaatregelen op het gebied van hygiëne en crowd management dragen bij aan een veilige en verantwoorde manier waarop dit wél eerder zou kunnen", aldus de KNVB. Ook zou het voor het betaald voetbal opnieuw een zware financiële klap betekenen.
- Gerard Dielessen, algemeen directeur van sportkoepel **NOC*NSF**, is 'niet helemaal geschrokken' van de brief van minister De Jonge over dat "massale evenementen met een landelijke uitstraling" pas weer kunnen

worden georganiseerd als er een vaccin tegen het coronavirus is gevonden. "Het virus kan nog tot in 2021 effect op ons hebben. Ik snap dat je, zolang er geen vaccin is, niet met tienduizenden mensen samen kan komen. Dus we moeten de lenigheid en flexibiliteit hebben om te kijken naar mogelijke oplossingen."

- De **Autoriteit Persoonsgegevens** heeft geen goedkeuring gegeven voor het delen van gegevens van telecomproviders. Alle voorstellen tot nu toe zijn volgens de toezichthouder 'niet in lijn met de huidige wetgeving'. O.a. omdat het niet duidelijk wordt waar het Kabinet de gegevens voor wil gebruiken.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Trends in vertrouwen in de maatregelen

- Volgens **massapsycholoog Hans van de Sande** (Universiteit Groningen) denkt dat nu de eerste maatregelen worden aangekondigd, de boodschap ook lastiger wordt. Hij vreest dat als het 1 juni (tevens Tweede Pinksterdag) mooi weer is, de terrassen weer bomvol zitten. 'Het wordt overal druk, en iedereen kan makkelijk de regels wat oprekken. Er staan echt geen tienduizenden agenten klaar om te handhaven.'
- **Ernst Kuipers** kijkt 'met vertrouwen' naar de door het kabinet aangekondigde versoepeling van maatregelen. "Maar wel als we meer stappen hebben gemaakt met het kunnen monitoren van het aantal besmettingen." Kuipers verwacht tot half juni geen 'relevante stijging' van het aantal coronapatiënten op de IC.
- **Burgemeester van Dordrecht**, Wouter Kolff, noemt het spoorboekje 'logisch'. "Fijn dat er perspectief wordt geboden". Kolff noemt het spannend hoe het handen en voeten moet krijgen. In sommige branches ligt het gevoelig: sportscholen, horeca, entertainment, cultuur. Hij roept op het 'gezond verstand te gebruiken'.

Onderzoeken en opiniepeilingen

- Uit onderzoek van de TU Delft blijkt dat twee derde van de 30.000 respondenten ervoor hadden gekozen om mensen in een contactberoep weer te laten werken, mochten zij zelf in het kabinet hebben gezeten. Over de vraag of horeca en podia weer open mogen bestaat meer verdeeldheid, evenals het toestaan van bezoek in verpleeghuizen. Maar ook hier zijn meer mensen voor dan tegen.
- Veel mensen vinden het versoepelen van de coronamaatregelen verstandig. Dat blijkt uit een representatief onderzoek van DVJ Insights in opdracht van RTL Nieuws. Ruim 70% van de deelnemers aan het onderzoek zegt het verstandig te vinden dat de coronamaatregelen versoepeld worden. En het tempo waarin dat te lijkt gaan gebeuren, is volgens meer dan de helft precies goed. Over de verspreiding van het coronavirus en hoe de overheid daarmee moet omgaan, lijken de ondervraagden het grotendeels eens: 55 % vindt dat de maatregelen pas verder versoepeld moeten worden als iedereen met coronaverschijnselen getest kan worden én als contacten van besmette personen opgespoord en geïsoleerd kunnen worden. Over de verplichte mondkapjes in het openbaar vervoer lopen de meningen uiteen. Ruim een derde in het onderzoek van DVJ Insights vindt het een prima maatregel, een vijfde begrijpt het maar vraagt zich af of het nut heeft, en bijna één op de tien deelnemers aan het onderzoek noemt de bescherming onzin.
- Bijna de helft van de Nederlanders verwacht ook ná de coronacrisis vaker thuis te (mogen) werken. Het scheelt veel reistijd, de dag is beter in te delen en er is meer tijd voor het gezinsleven, worden als redenen opgegeven. Verder missen we wel het praatje bij de koffiemachine. Dit zijn conclusies uit onderzoek van Intermediair en Nationale Vacaturebank onder ruim 1.000 Nederlanders.
- Ruim de helft van de basisscholen, 57%, start maandag met een incompleet team. Op deze scholen komen gemiddeld drie leerkrachten niet naar school op 11 mei. Dat meldt DUO Onderwijsonderzoek & Advies na onderzoek samen met het AD onder 1.250 basisschoolleeraren. Een ruime meerderheid van de leerkrachten, 80%, heeft er veel zin weer aan de slag te gaan met hun leerlingen. De overige leerkrachten vinden vooral dat het eigenlijk niet verantwoord is de scholen maandag weer te openen. Een kleine driekwart van de leerkrachten vindt dat de school goed is voorbereid op de nieuwe situatie, 9 % vindt dat niet.
- In het eerste kwartaal van dit jaar was het ziekteverzuim onder werknemers het hoogst sinds het eerste kwartaal van 2003. Dat meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek op basis van nieuwe voorlopige cijfers. De toename deed zich door het coronavirus voor in vrijwel alle bedrijfstakken. Het ziekteverzuim in de afgelopen drie maanden was 5,2%, wat betekent dat van elke honderd dagen die een werknemer werkte, hij of zij zich gemiddeld 5,2 dagen ziekmeldde. In de gezondheidszorg en de industrie verzuimden werknemers het meest: 6,7%. Met een percentage van 6,2 is het ziekteverzuim in het openbaar bestuur ook bovengemiddeld.